HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum: 12 november 2018 **Kenmerk:** INK-P/2018/2807

Excellentie,

Met uw brief van 20 augustus 2018 hebt u ons verzocht een advies uit te brengen over de gevolgen van de invoering per 1 januari 2020 van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de werklast en de kosten van de Hoge Raad en het parket bij de Hoge Raad.

Bij brief van dezelfde datum hebt u ook de Raad voor de Rechtspraak (hierna ook: Rvdr) verzocht een advies uit te brengen over de gevolgen voor de werklast en de kosten van de Rechtspraak. Op 18 oktober jl. heeft de Rvdr zijn advies schriftelijk aan u uitgebracht. Wij hebben het advies van de Rvdr tot uitgangspunt genomen voor een inschatting van de instroom van ambtenarenarbeidszaken bij de Hoge Raad.

De overgang van een publiekrechtelijk geregelde rechtspositie van ambtenaren naar een privaatrechtelijke rechtspositie heeft gevolgen voor de rechtspleging en de rechterlijke organisatie. De behandeling van ambtenarenzaken verschuift daardoor van de bestuursrechter naar de civiele rechter. Het is duidelijk dat dit zal leiden tot een toename van het aantal arbeidszaken in cassatie. Bij het ontbreken van andere gegevens over het effect op de werklast, gaan wij in dit advies uit van een schatting van het aantal zaken in combinatie met de verwachte gemiddelde zwaarte van de zaken. Wij beperken ons in dit advies tot een cijfermatige inventarisatie van de gevolgen voor de civiele sector van de Hoge Raad.

Als uitgangspunt daarvoor hebben wij de cijfers van de Rvdr gehanteerd met betrekking tot de verwachte toename van civiele zaken in hoger beroep. De Rvdr heeft zich onder andere gebaseerd op de appelpercentages in bestuursrechtelijke ambtenarenzaken. Tevens is rekening gehouden met het feit dat sinds de invoering van de Wet werk en zekerheid in alle arbeidszaken hoger beroep openstaat, hetgeen op zich al tot een toename van arbeidsappelzaken heeft geleid. Een toename van het aantal arbeidszaken heeft zich vervolgens ook in cassatie voorgedaan.

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

Datum: 12 november 2018 **Kenmerk:** INK-P/2018/2807

In onderstaande tabel is de schatting overgenomen van de Rvdr met betrekking tot de wijzigingen in aantallen civiele zaken in hoger beroep.

	2020	2021	2022	2023	2024 e.v.
Aantal zaken vatbaar voor hoger beroep	3435	3435	3435	3435	3435
Percentage hoger beroep	40%	30%	20%	15%	10%
Aantal zaken hoger beroep	1374	1031	687	515	344

De gevolgen voor de instroom van cassatiezaken bij de Hoge Raad zullen met een vertraging van een jaar naar alle waarschijnlijkheid pas met ingang van 2021 merkbaar zijn, met uitzondering van een aantal reeds in 2020 te verwachten prejudiciële vragen.

In de eerste jaren verwacht de Hoge Raad een hoger cassatiepercentage,. De verwachting is dat bij de nieuwe zaken aanvankelijk moet worden uitgegaan van een cassatiepercentage van 6% in 2021 tot en met 2023, mede vanwege de in het verleden gebleken hogere beroepsbereidheid van ambtenaren. Daarna, als de Hoge Raad als nieuwe hoogste rechter op dit gebied een aantal richtinggevende uitspraken heeft kunnen doen, is de verwachting dat het cassatiepercentage naar een regulier percentage van 4% zal dalen.

Met betrekking tot de zwaarte van de zaken is de verwachting dat de eerste jaren 20% van de cassatiezaken tot de categorie zware of bewerkelijke zaken behoort en 80% tot de categorie gemiddelde zwaarte.

Voor zowel de inschatting van de aantallen zaken als de inschatting van de zaakzwaarte, geldt dat dit alles onder voorbehoud is. Op dit moment is er geen ervaring met de desbetreffende doelgroep in het civiele recht, en op basis van de gegevens van de bestuursrechtspraak kan slechts een beperkte indicatie worden gegeven. De aantallen zaken en de zwaarte van de zaken zullen uiteraard zorgvuldig worden gemonitord. Naar verwachting zal eind 2022 daarvan een concreter beeld geboden kunnen worden.

Datum: 12 november 2018 **Kenmerk:** INK-P/2018/2807

Met de inschatting van de aantallen hogerberoepzaken van de Rvdr als richtlijn en een initieel cassatiepercentage van 6% en vanaf 2024 4%, zal de toename van de werklast voor de Hoge Raad er als volgt uitzien:

Aantallen zaken

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 e.v.
Aantal zaken vatbaar voor hoger beroep in het voorafgaande jaar	0	1374 (in 2020)	1031 (in 2021)	687 (in 2022)	515 (in 2023)	344 (in 2024 e.v.)
Cassatiepercentage		6%	6%	6%	4%	4%
Aantal zaken in cassatie		82	62	42	21	14
Prejudiciële vragen	2	2	2	1	1	1

Zwaarte van de zaken

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 e.v.
Aantal zaken in cassatie		82	62	42	21	14
Zware zaken (20%)		17	13	8	5	3
Gemiddelde zaken (80%)		65	49	34	16	11
Prejudiciële vragen	2	2	2	1	1	1

Wat betreft de gevolgen van de toename van de werklast is het duidelijk dat dergelijke aantallen nieuwe cassatiezaken met de huidige formatie van de Hoge Raad en het parket bij de Hoge Raad niet kunnen worden afgedaan binnen een redelijke termijn. Uitgaande van een regulier zaaksaanbod van circa 450 tot 480 civiele zaken per jaar, betreft het de eerste drie jaren na 2020 een verhoging van het aantal te behandelen zaken met respectievelijk 20%, 15% en 10%.

Datum: 12 november 2018 **Kenmerk:** INK-P/2018/2807

Rekening houdend met de huidige werklast voor raadsheren, advocaten-generaal en medewerkers van de wetenschappelijke en administratieve ondersteuning, is naar verwachting de eerste twee tot drie jaren (vanaf medio 2020) de volgende extra inzet benodigd:

- 1 raadsheer,
- 1 tot 2 advocaten-generaal,
- 4 tot 8 medewerkers van het wetenschappelijk bureau (WB),
- 0,5 tot 1 administratieve medewerker.

Deze extra inzet brengt extra kosten met zich, die als volgt worden begroot.
Bij een extra bezetting van 1 raadsheer, 2 advocaten-generaal, 8 medewerkers WB en 1 medewerker administratieve ondersteuning in 2021 en 2022 zullen de extra kosten € 1.317.000,-- per jaar bedragen.
Bij een extra bezetting van 1 raadsheer, 1 advocaat-generaal, 4 medewerkers wetenschappelijk bureau en 0,5 medewerker administratieve ondersteuning in 2023 zullen de extra kosten € 747.000,-- euro per jaar bedragen.

Bij de benodigde extra inzet van één of twee advocaten-generaal tekenen wij aan dat de wettelijke beperking van de formatie van het parket (artikel 113 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie) een punt van aandacht is. Op dit moment is de wettelijke formatie (ten hoogste 22 advocaten-generaal) volledig bezet.

Naast de extra personele inzet dient op IT-gebied ook een aantal aanpassingen plaats te vinden, waaronder aanpassingen in het digitale portaal en Mijn Werkomgeving. De kosten hiervan worden geschat op € 50.000,--. De Hoge Raad verwacht deze ontwikkelkosten reeds te kunnen realiseren binnen de begroting van 2019 en zal vooralsnog geen extra claim hiervoor indienen.

Evenals bij de gerechten geldt ook voor de Hoge Raad dat de afdeling Personeelszaken uitvoering zal moeten geven aan twee verschillende rechtspositionele regimes: bestuursrechtelijk wat betreft de rechterlijke ambtenaren (de leden van raad en parket en de gerechtsauditeurs) en privaatrechtelijk wat betreft de overige medewerkers. De kosten die daarmee gepaard gaan, worden vooralsnog ingeschat op € 50.000,-- per jaar.

Ten slotte is een aantal overige implementatiekosten te voorzien, naast de reeds vermelde personele kosten en de kosten voor IT en de afdeling Personeelszaken. Het betreft kosten voor werving en selectie, training en opleiding, en extra kosten voor herhuisvesting, herinrichting en aanschaf van extra werkplekken. Deze kosten worden eenmalig gemaakt en begroot op € 100.000,-.

Tot nadere toelichting op dit advies houden wij ons gaarne gereed.

Hoogachtend,

President Procureur-Generaal